

Περιγραφή προγράμματος και υλοποίησης του
«Πλαστικά μετά τη χρήση; Η θέση τους είναι στον μπλε κάδο,
μακριά απ' τη γαλάζια θάλασσα»

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ)

Συντονιστές

το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης [MIO-ECSDE](#) (πρωτοβουλία [MEdiES](#)) και η
Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης ([ΕΕΑΑ](#)).

Έγκριση από ΙΕΠ (αρ. 22 /13-06-2019 απόσπασμα πρακτικού του Δ.Σ.)

Έγκριση προγράμματος (Φ1/ΜΚ/97411/123984 /Δ7 την 1-8-2019)

Περιεχόμενα

Σκοπός - Στόχοι.....	2
Αριθμός συμμετεχόντων	3
Διάρκεια	3
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ	3
ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ.....	4
Το βαλιτσάκι του εμψυχωτή - Υλικά	4
Α. ΓΝΩΡΙΜΙΑ	4
Β1 Η ΒΡΩΜΙΚΗ ΔΕΚΑΔΑ.....	4
Β2 ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ;.....	5
Β3 ΠΟΣΟ ΖΟΥΝ;	6
Β4 ΠΟΙΕΣ ΟΙ ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ;.....	6
Β5 ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΙΔΙΑ!	6
Γ1 ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ.....	7
Γ2 ΤΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΩ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;	7
Γ3 ΠΩΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΩ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;	8
Δ ΓΙΝΟΜΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ	8
ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ	9
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΦΥΛΛΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	10
Α. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	10
Β. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ	11

Σκοπός - Στόχοι

Το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για εφαρμογή κυρίως σε παραθαλάσσιες και ημιορεινές περιοχές. Αποσκοπεί αφενός να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σχετικά με το πρόβλημα των θαλασσίων απορριμμάτων, ειδικά των πλαστικών, και αφετέρου να τους παρακινήσει προς δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης όπως μείωση της κατανάλωσης, αποφυγή του πλαστικού μας χρήσης, επαναχρησιμοποίηση, διαλογή στην πηγή, σωστή ανακύκλωση στον μπλε κάδο, συμμετοχή σε καθαρισμούς, κ.ά.

Ειδικότεροι στόχοι, είναι οι μαθητές:

- Να ανακαλύψουν τα κυριότερα απορρίμματα που εντοπίζονται σε θάλασσες και ακτές.
- Να διαπιστώσουν την επικράτηση του πλαστικού στη ζωή μας , και ως εκ τούτου στα σκουπίδια μας.

- Να αναλογιστούν τις κυριότερες απειλές για τα ζώα, τα οικοσυστήματα και τον άνθρωπο εξαιτίας των θαλασσιών απορριμμάτων, ειδικά των πλαστικών.
- Να προτείνουν δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης του προβλήματος.
- Να ενημερωθούν για την ορθή χρήση του μπλε κάδου (ανακύκλωση, διαλογή στην πηγή κ.λπ.).
- Να παρακινηθούν προς ανάληψη δράσης στο σπίτι, στο σχολείο, και στην τοπική κοινότητα.

Αριθμός συμμετεχόντων

Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για εφαρμογή σε επίπεδο σχολικής τάξης (~25 μαθητές), λόγω της μαιευτικής μεθόδου και των βιωματικών και ομαδικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει. Ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων ανά εφαρμογή είναι 35 μαθητές.

Διάρκεια

90' (δύο σχολικές ώρες) χωρίς ενδιάμεσο διάλειμμα.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Αρκετές ημέρες πριν την επίσκεψη προηγείται επικοινωνία με τον διευθυντή ή/και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, συζήτηση για το προφίλ των μαθητών που θα μετάσχουν το πρόγραμμα, π.χ. σχετικά με την εμπειρία τους σε προγράμματα ΠΕ κ.λπ.

Από πλευράς μας προτείνουμε στους εκπαιδευτικούς της τάξης να προβάλουν ένα ή περισσότερα από τα σχετικά βίντεο, και να κάνουν μια αρχική ενημέρωση στους μαθητές με καταγραφή των κύριων σημείων της συζήτησης σε έναν χάρτη εννοιών.

Πηγές και Επιπτώσεις θαλασσιών απορριμμάτων. Διάρκεια 3:49'	https://www.youtube.com/watch?v=017bBeXhYz4&app=desktop Animation, χωρίς λόγια, Jane Lee /Marlisco.
ΠΑΙΔΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ – ΕΕΑΑ- Διάρκεια 6:25'	https://www.youtube.com/watch?v=jUXWk3JLCU Animation με οδηγίες, όπου περιγράφεται το πρόγραμμα και η διαδικασία διαχωρισμού απορριμμάτων στην πηγή.
ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ. Recycle! ΕΕΑΑ - Διάρκεια 8:59'	https://www.youtube.com/watch?v=-zulQphGbNg Βίντεο σχετικά με τη διαχείριση των απορριμμάτων και το πρόγραμμα Μπλε Κάδων. Τί ρίχνουμε; Πώς κάνουμε σωστά Ανακύκλωση; Ποια είναι η πορεία των υλικών κατόπιν; Ποια είναι τα οφέλη της Ανακύκλωσης;

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ

Ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των μαθητών υλοποιούμε όλες ή κάποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες. Η Γνωριμία και η Ανασκόπηση δεν εξαιρούνται:

A ΓΝΩΡΙΜΙΑ	5 min
<i>B ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ</i>	
B1 Η ΒΡΩΜΙΚΗ ΔΕΚΑΔΑ	10 min
B2 ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ	5 min
B3 ΠΟΣΟ ΖΟΥΝ;	10 min
B4 ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ	15 min
B5 ΟΛΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΙΔΙΑ	10 min
<i>Γ ΓΙΝΟΜΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ</i>	
G1 ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ	5 min
G2 ΤΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;	15 min
G3 ΠΩΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;	5 min
Δ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ –ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	10 min

Το βαλιτσάκι του εμψυχωτή - Υλικά

Το πρόγραμμα είναι βιωματικό και δεν απαιτεί χρήση υπολογιστή και προβολέα. Όλα τα υλικά που χρησιμοποιούμε (π.χ. φωτογραφίες, κορδέλες, συσκευασίες προϊόντων) τακτοποιούνται σε μια βαλίτσα με ρόδες.

A. ΓΝΩΡΙΜΙΑ

Εάν υπάρχει η δυνατότητα οι μαθητές κάθονται σε κύκλο ή σε διάταξη Π. Ζητάμε να έχουν καθαρό θρανίο. Συστηνόμαστε και εξηγούμε το λόγο της επίσκεψής μας. Διευκρινίζουμε ότι το πρόγραμμα είναι δίωρο, χωρίς διάλειμα. Επίσης ότι είναι βιωματικό, περιέχει διάφορα παιχνίδια και δραστηριότητες ατομικά και ομαδικά. Εξηγούμε τους κανόνες επικοινωνίας, πώς θα παίρνουμε το λόγο, γιατί δεν πρέπει να μιλάμε όλοι μαζί, αλλά ν' ακούμε με προσοχή τις ιδέες των συμμαθητών μας.

Ξεκινάμε εισάγοντας ένα υποθετικό Σενάριο: «Είσαι ενθουσιασμένος! Ετοιμάζεσαι για ΠΙΚ-ΝΙΚ με τους φίλους σου σε μια πολύ όμορφη απομακρυσμένη παραλία της περιοχής σου. Οργανώσου σωστά γιατί θα μείνετε όλη μέρα. Τι θα βάλεις στο σάκο σου;»

Εναλλακτικά, ξεκινάμε ρωτώντας για πλαστικά αντικείμενα από την καθημερινότητά τους (ρούχα, παπούτσια, τσάντες, παιχνίδια κλπ) για να διαπιστώσουν πόσο κυριαρχεί στη ζωή μας το πλαστικό.

B1 Η ΒΡΩΜΙΚΗ ΔΕΚΑΔΑ

Στην πρώτη μας δραστηριότητα θα κάνουμε μια μαντεψιά. Ρωτάμε ποια πιστεύουν είναι τα σκουπίδια που συναντάμε πιο συχνά σε θάλασσες και ακτές της Ελλάδας. Ακούμε τις ιδέες και για κάθε μια που βρίσκουν αποκαλύπτουμε μια-μια τις φωτογραφίες (αρχικά κλειστές), μέχρι να τις βρουν όλες. Από τα σκουπίδια που εντόπισαν ποια πιστεύουν ότι συναντάμε σε μεγαλύτερο αριθμό; Ποιο έρχεται πρώτο στην κατάταξη και ποιο ακολουθεί; Καλούμε τους

μαθητές με τις φωτογραφίες να τα ιεραρχήσουν από πάνω προς τα κάτω σύμφωνα με τις ιδέες τους.

Υπογραμμίζουμε ότι:

- **Αυτή η δεκάδα αποτελεί περίπου το 80% των απορριμμάτων στις ακτές, όπου γίνονται καθαρισμοί.**

- **Η αύξηση του πλαστικού είναι εντυπωσιακή την τελευταία δεκαετία.** - Συλλέγονται και πολλά κομμάτια μικρού μεγέθους (~2,5 cm) τα οποία δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν.

- Τα πολύ μικρά πλαστικά αντικείμενα, που είναι ένα μεγάλο πρόβλημα (βλ. πιο κάτω μικρο-πλαστικά) πρακτικά δεν γίνεται να συλλεχθούν.

- Τα βαριά αντικείμενα σε βάθος μεγαλύτερο από π.χ. 4-5 m πρακτικά δεν συλλέγονται ποτέ.

Σύνδεση με την επόμενη δραστηριότητα: Ρωτάμε έναν εθελοντή αν υπάρχει κάτι από τη βρώμικη δεκάδα που χρησιμοποίησε την προηγούμενη εβδομάδα; Ποιο; Για πόσο χρόνο το χρησιμοποίησε; Τι παθαίνει /έπαθε αυτό το προϊόν μετά τη χρήση;

Το ΠΑΡΑΔΟΞΟ (= από πού προέρχονται). Αν και τα ονομάζουμε «θαλάσσια απορρίμματα» η αλήθεια είναι ότι τα περισσότερα προέρχονται από τη στεριά. Ας δούμε από πού...

B2 ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ;

Μοιράζουμε σε ομάδες των 2-3 μαθητών κάρτες με απορρίμματα συμπεριλαμβανομένης και της «βρώμικης δεκάδας». Εξηγούμε ότι θα δούμε πως προκύπτουν τα απορρίμματα σε θάλασσες και ακτές, από πού ... έρχονται. Για το σκοπό αυτό, παρουσιάζουμε στους μαθητές ένα γράφημα - εκτυπωμένο σε μουσαμά- που δείχνει τις πηγές των θαλάσσιων απορριμμάτων - το τοποθετούμε στο πάτωμα ή το κολλάμε με χαρτοταινία στον πίνακα. Καλούμε τους μαθητές να αναρωτηθούν «Από πού λέτε να ξεκίνησαν τα απορρίμματα;» Τοποθετούν στο γράφημα την κάρτα με το απόρριμμα ή το ίδιο το απόρριμμα εκεί που θεωρούν ότι απορρίφθηκε. Ρωτάμε «Πως προχώρησε το ταξίδι του;», «Με ποιον άλλο τρόπο μπορεί να κατέληξαν στη θάλασσα ή την ακτή;».

Τονίζουμε ότι:

- Περίπου το 80% των **θαλάσσιων απορριμμάτων προέρχονται από χερσαίες πηγές**. Οι λόγοι ποικίλουν, από την ανεπαρκή διαχείριση των σκουπιδιών σε όλα τα στάδια, εκροές ακατέργαστων λυμάτων στη θάλασσα, παράνομη διάθεση βιομηχανικών αποβλήτων, αλλά και την ανεύθυνη συμπεριφορά των πολιτών, τουριστών, και επισκεπτών στις παραλίες.

- Μια διάσταση που συχνά ξεχνάμε, είναι ότι τα απορρίμματα παρασύρονται εύκολα με τη βροχή, τους ανέμους και τα ποτάμια κ.ό.κ., οπότε **δεν αφορούν μόνο το θαλάσσιο περιβάλλον** αλλά και την ενδοχώρα.

- Σε ότι αφορά τις θαλάσσιες πηγές, αφορούν κυρίως δίχτυα και αλιευτικά εργαλεία, ρύπανση από φορτηγά-πλοία, κρουαζιερόπλοια, σκάφη αναψυχής, και ιχθυοκαλλιέργειες.

Για όλους τους παραπάνω λόγους το πρόβλημα των θαλάσσιων απορριμμάτων έχει παγκόσμιες διαστάσεις και η λύση του απαιτεί συνεργασία κρατών και φορέων με βάση κοινούς στόχους.

Σύνδεση με την επόμενη δραστηριότητα: Το πρόβλημα είναι εξαιρετικά σημαντικό για έναν επιπλέον λόγο. Τα απορρίμματα «ζουν» πολλά χρόνια. Για να δούμε πόσο «ζουν» στην επόμενη δραστηριότητα.

B3 ΠΟΣΟ ΖΟΥΝ;

Τους ζητάμε να μαντέψουν για χαρακτηριστικά απορρίμματα, πόσο χρόνο ζουν στη θάλασσα (μοιράζονται φωτογραφίες). Αν χρειαστεί εξηγούμε την λέξη οικοδομώ= χτίζω, αποικοδομώ= γκρεμίζω. Εξηγούμε τη διαβάθμιση της χρονογραμμής (π.χ. 1-10 χρόνια, 100 χρόνια, 500 χρόνια, 1000 χρόνια) και τους ζητούμε να τοποθετήσουν τις φωτογραφίες όπου νομίζουν.

Σύνδεση με την επόμενη δραστηριότητα. Ποιο βλέπετε ότι είναι το υλικό που κυριαρχεί στη δεκάδα; (Πλαστικό!) Ποιο υλικό κυριαρχεί στη ζωή μας; (Πλαστικό!) Ποιο νομίζετε ότι είναι πιο επικίνδυνο για τα ζώα; (Πλαστικό!) (Γιατί είναι ανθεκτικό, ζει πολλά χρόνια, και διαλύεται σε μικρά κομματάκια – μικρο-πλαστικά που τα ζώα τα καταναλώνουν άθελά τους...). Ας δούμε τις κύριες απειλές για τα ζώα.

B4 ΠΟΙΕΣ ΟΙ ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ;

Θυμίζουμε το προτεινόμενο video (αν το είδαν) και ρωτάμε «Ποιες πιστεύετε είναι οι κυριότερες απειλές για τα ζώα εξαιτίας των θαλάσσιων απορριμμάτων ;» Οι μαθητές μαντεύουν (με χέρι) και εκμαιεύουμε, τουλάχιστον τις δύο κύριες απειλές: Εξηγούμε ότι τα ζώα έλκονται από τα σκουπίδια από περιέργεια ή αναζητώντας την τροφή τους και πολλές φορές μπερδεύονται σε αυτά (**παγίδευση**), ή τα τρώνε (**κατάποση**).

Βιωματικά παιχνίδια για την παγίδευση

Βιωματικά παιχνίδια για την κατάποση

Σύνδεση με την επόμενη δραστηριότητα. Μιας και αναφέραμε τα μικρο-πλαστικά και ξέρουμε πόσο κυριαρχεί το πλαστικό στη ζωή μας και στη βρώμικη δεκάδα, ας ρίξουμε μια πιο καλή ματιά σε αυτά .

B5 ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΙΔΙΑ!

Ζητάμε να αναφέρουν οι μαθητές πλαστικά από την καθημερινότητά τους (παπούτσια, τσάντες, παιχνίδια κλπ) για να διαπιστώσουν πόσο κυριαρχεί στη ζωή μας. Γνωρίζουν από πού προέρχεται; (Απ. Κυρίως ορυκτά καύσιμα, όπως πετρέλαιο, αλλά και από βιομάζα συνήθως καλαμπόκι). Γνωρίζουν από τι αποτελείται; (Απ. ενώσεις του άνθρακα). Διευκρινίζουμε ότι τα ονομάζουμε και **πολυμερή**, επειδή αποτελούνται από πολλά επαναλαμβανόμενα ίδια μέρη (σαν μακριά αλυσίδα).

Ρωτάμε τι σημαίνει η λέξη πλαστικό που προέρχεται από την ελληνική γλώσσα. (Απ. σημαίνει ικανός να μορφοποιηθεί –χυτευθεί- σε ποικιλία σχημάτων και μεγεθών). Άρα φτιάχνουμε πάρα πολλά προϊόντα με διάφορες μορφές και ιδιότητες: μπορεί να είναι μαλακά κ εύπλαστα (π.χ. μεμβράνη τροφίμων, ή κοκαλάκι μαλλιών), σκληρά (προφυλακτήρας αυτοκινήτου), διαφανή (μπουκάλι νερού), διαπερατά ή αδιαπεράστα στο νερό (σφουγγάρι-σωλήνας), κ.ό.κ.

Ρωτάμε να μαντέψουν πόσες διαφορεικές κατηγορίες πλαστικών έχουμε; 10, 100, 1.000, 10.000 διαφορετικές κατηγορίες; Εξηγούμε ότι να τους διαμορφώσουμε τις ιδιότητες που επιθυμούμε προσθέτουμε διάφορες χημικές ουσίες σε αυτά.

Στην αγορά επικρατούν σήμερα επτά (7) κύριες κατηγορίες. Επειδή χρησιμοποιούμε πλαστικό σχεδόν σε όλες τις συσκευασίες θα δούμε ποιες από αυτές κατηγορίες μπορούμε να ανακυκλώσουμε και γιατί. Μοιράζουμε τις επτά (7) καρτέλες και πλαστικά αντικείμενα. Ρωτάμε ποιον κωδικό βρήκαν στην ετικέτα; Επίσης αν αναγνώρισαν το σημάδι της ανακύκλωσης στην συσκευασία. Το τοποθετούν πάνω στην κατάλληλη καρτέλα.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΝΟΥΜΕ: Τα πλαστικά εξαιτίας των πολλών προτερημάτων τους (ελαφριά, φθηνά, εύπλαστα, ανθεκτικά) έχουν επικρατήσει στη ζωή μας, είναι όμως κι ένα μεγάλο πρόβλημα για τα οικοσυστήματα και για τον άνθρωπο εάν δεν τα διαχειριστούμε σωστά. Εκτός των άλλων απειλών που είδαμε, για τα ζώα τα οικοσυστήματα και τον άνθρωπο, απελευθερώνουν τοξικές ουσίες κατά την αποσύνθεσή τους.

Σύνδεση με το δεύτερο μέρος του προγράμματος αφιερωμένο στις λύσεις. Έχει κι ένα καλό το πρόβλημα των θαλάσσιων απορριμμάτων. Ποιο; Ότι επιτρέπει τη δράση από όλους μας, μικρούς και μεγάλους, και με άμεσο αποτέλεσμα!

Γ1 ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Θέτουμε το ερώτημα «**Τι θα πρέπει να κάνουμε λοιπόν ως υπεύθυνοι μαθητές κι αουριανοί πολίτες;**» Από τον καταγισμό ιδεών αναμένονται ιδέες όπως, ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση, μείωση. Μοιράζουμε 5-6 κενές ταμπέλες (σε υλικό που μπορούν να ξαναγράψουν) όπου με ένα μαρκαδόρο γράφουν οι ίδιοι ΜΟΝΟ μια από τις λέξεις κλειδιά. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν την περιγραφή και με τα δικά τους λόγια.

Χρησιμοποιούμε πάλι το σχοινί και τα μανταλάκια: Τους ζητάμε να τις κατατάξουν οι ίδιοι από την πιο σημαντική/ αποτελεσματική προς τη λιγότερο σημαντική. Σε ομαδική συζήτηση αναμένεται η **μείωση** να έρθει πρώτη.

Σύνδεση με την επόμενη δραστηριότητα. Σύμφωνα με την ιεράρχηση που κάνατε, ένα από τα πράγματα που πρέπει να κάνουμε είναι η ανακύκλωση. Πως γίνεται στην χώρα μας η ανακύκλωση; Αναμένεται η απάντηση στον μπλε κάδο. Γνωρίζουμε τι μπαίνει στον μπλε κάδο; Για να το ανακαλύψουμε θα παίξουμε ένα παιχνίδι.

Γ2 ΤΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΩ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;

Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες, σε σειρά. Αν θέλουν ονομάζουν την ομάδα τους. Μπροστά σε κάθε ομάδα βρίσκονται τρεις σακούλες (μια ΜΠΛΕ ανακύκλωσης, μια ΜΑΥΡΗ για σκουπίδια, και μια με τη φράση ΑΛΛΟ, «ειδικό» ρεύμα) και ένας σωρός από αντικείμενα που θα πρέπει να τοποθετηθούν στην κατάλληλη σακούλα. Οι σωροί θα πρέπει να είναι ίδιοι για τις δύο ομάδες, τοποθετημένοι σε ένα κουτί, ώστε να μη μπορούν να τα δουν από μακριά οι μαθητές. Με το σφύριγμα της έναρξης ένας μαθητής από κάθε ομάδα σηκώνεται και τοποθετεί στην κατάλληλη σακούλα ένα αντικείμενο κάθε φορά και γυρίζει πίσω, δίνει το χέρι στον επόμενο, κ.ο.κ.

Η ομάδα που θα τελειώσει πρώτη κερδίζει +1 βαθμό αλλά μετά ακολουθεί καταμέτρηση πόντων ανά ομάδα: Σωστό αντικείμενο +1, Λάθος αντικείμενο -1. Γι' αυτό πρέπει να είναι προσεκτικοί που θα τοποθετήσουν τι.

Ο εμπυχωτής μαζί με το δάσκαλο ανοίγουν τις σακούλες και κάνουν την καταμέτρηση ένα-ένα τα αντικείμενα, ενώ ένας μαθητής – εθελοντής από κάθε ομάδα κρατάει το Σκορ της ομάδας του.

Εναλλακτικά, εάν δεν υπάρχει χρόνος για χωρισμό σε ομάδες, παίζουμε το παιχνίδι όλοι μαζί. Ο εμπυχωτής αποκαλύπτει ένα-ένα τα αντικείμενα και οι μαθητές (με χέρι) του λένε που να το τοποθετήσει. Καθώς το κάνει, διορθώνει τυχόν λάθη και συνεχίζει.

Κλείνοντας, υπενθυμίζουμε, εάν έχουν αμφιβολία για κάποιο αντικείμενο να κοιτάνε πάντα την ετικέτα της συσκευασίας, αν ανακυκλώνεται το υλικό.

*Σύνδεση με την επόμενη δραστηριότητα. Ωραία, βρήκαμε μέχρι τώρα **ΤΙ** ανακυκλώνεται στον μπλε κάδο, αλλά για να δούμε το **ΠΩΣ** το ανακυκλώνουμε.*

Γ3 ΠΩΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΩ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;

Η δραστηριότητα ονομάζεται και ΒΡΕΣ ΤΟ ΛΑΘΟΣ! Και μπορεί να γίνει ομαδικά (προτείνεται σε τετράδες) ή από όλους μαζί τους μαθητές. Παρουσιάζουμε 5-6 φωτογραφίες σε μεγάλο μέγεθος όπου οι μαθητές θα πρέπει να εντοπίσουν μια σειρά από λάθη στον τρόπο που χρησιμοποιούμε οι πολίτες τον μπλε κάδο.

Δ ΓΙΝΟΜΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Καταλήγουμε ότι τα θαλάσσια απορρίμματα και ιδιαίτερα τα πλαστικά είναι ένα σύνθετο παγκόσμιο πρόβλημα. Ευτυχώς, έχουν αρχίσει να γίνονται πράγματα από τις χώρες, τους οργανισμούς, τους Δήμους στην κατεύθυνση των λύσεων (π.χ. στη χώρα μας πρωτοβουλίες για την πλαστική σακούλα, το καλαμάκι, κλπ), αλλά δεν είναι αρκετά ... Ο καθένας από εμάς πρέπει να γίνει μέρος της λύσης.

Ρωτάμε «**Εσείς οι ίδιοι πως μπορείτε να γίνετε μέρος της λύσης (και όχι του προβλήματος)**». Ξαναγυρίζουμε στο υποθετικό μας *Σενάριο* (ΠΙΚ ΝΙΚ με φίλους) και ρωτάμε: «Αν ξαναφτιάχνατε το σάκο σας τώρα θα αλλάζατε κάτι;» Ακολουθεί καταιγισμός ιδεών – προφορικά καταρχήν. «Ποιος θα δεσμευτεί για μια αλλαγή στη ζωή του;» Τους παρακινούμε να σημειώνουν μια δική τους προσωπική δράση ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Θα πρέπει να γράφουν σε Α' πρόσωπο, «Δεσμεύομαι να ...» «Από εδώ και στο εξής εγώ θα ...» κ.ο.κ.

Οι ιδέες καταγράφονται σε ένα σύντομο **ανώνυμο ερωτηματολόγιο μαθητή**, ενώ, οι παριστάμενοι εκπαιδευτικοί αξιολογούν επωνύμως το πρόγραμμα με ένα έντυπο **φύλλο αξιολόγησης εκπαιδευτικού**.

Σύνδεση της αξιολόγησης με την ΑΦΙΣΑ ώστε να συνεχίσουν τη δράση στο σπίτι.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Η επίσκεψή μας ενδέχεται να ενδυναμώσει τη δέσμευση των μαθητών για ατομικές και ομαδικές δράσεις για θάλασσες χωρίς σκουπίδια, όπως οι εξής:

- Διοργανώνουν ή συμμετέχουν σε έναν καθαρισμό ακτής / πάρκου / υγροτόπου
- Τρέχουν μια «Εβδομάδα Χωρίς ... » (επιλέγουν αντικείμενο ή υλικό) και καταγράφουν τις εντυπώσεις τους
- Διοργανώνουν μια Σχολική Γιορτή / Πικ Νικ / Εκδρομή Χωρίς Σκουπίδια!
- Κάνουν μια καταγραφή και συλλογή απορριμμάτων στο προαύλιο σχολείου τους ή στη γειτονιά. Ποιο έρχεται πρώτο στην δική τους καταμέτρηση; Τι μπορούν να κάνουν για να το μειώσουν; Καταστρώνουν ένα σχέδιο δράσης και υλοποιούν το πρόγραμμά τους (project) σε συνεργασία με τους Υπεύθυνους ΠΕ της περιοχής τους.
- Υιοθετούν το παράδειγμα: “take 3” Κάθε φορά που πάω στην παραλία παίρνω 3 σκουπίδια που βρίσκω (και εννοείται δεν αφήνω κανένα δικό μου σκουπίδι ...)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΦΥΛΛΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

Οι ιδέες των μαθητών καταγράφονται σε ένα σύντομο ανώνυμο ερωτηματολόγιο.

Ρωτάμε «Ποιος θα δεσμευτεί γραπτώς για κάτι;» Η καταγραφή της ιδέας είναι εθελοντική, δεν είναι υποχρεωμένοι να γράψουν κάτι, μόνο όσοι δεσμεύονται, τους παρακινούμε όμως να σημειώνουν τις ιδέες τους στο χαρτί που τους μοιράζουμε. Θα πρέπει να γράφουν σε Α' πρόσωπο, «Δεσμεύομαι να ...» «Από εδώ και στο εξής εγώ θα ...» κ.ό.κ.

Δεσμεύομαι να... ..

.....

Η πίσω πλευρά είναι μια σύντομη αξιολόγηση του προγράμματος.

ΝΗΣΙ .....**ΣΧΟΛΕΙΟ:** .....

ΤΑΞΗ: .....

Απ' όσα κάναμε σήμερα, το πιο ενδιαφέρον
ήταν.....

Δεν βρήκα ενδιαφέρον το
.....

Συνολικά, οι δραστηριότητες μου άρεσαν ... (κύκλωσε ένα)

καθόλου

λίγο

μέτρια

αρκετά

πάρα πολύ

B. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Η άποψή σας θα συμβάλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας προγράμματος.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: __/__/____ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΣΧΟΛΕΙΟ : _____ ΤΑΞΗ/ΟΜΑΔΑ: ____ Αριθ. ΜΑΘΗΤΩΝ: ____

1. Ο χρόνος του εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν:

Επαρκής Ανεπαρκής Πλεονάζων

2. Βαθμολογήστε (✓) πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα παρακάτω στοιχεία του προγράμματος από 1 (κακή επίδοση) έως 6 (άριστη επίδοση):

		1	2	3	4	5	6
A	Η συνοχή του προγράμματος (δομή, σειρά δραστηριοτήτων κ.λπ.)						
B	Η παρουσία του ερμηνευτή (επικοινωνία, ευελιξία, χειρισμός)						
Γ	Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών						
Δ	Το εποπτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε						

3. Βαθμολογήστε (✓) πόσο παιδαγωγικά κατάλληλες / χρήσιμες βρήκατε τις

δραστηριότητες του προγράμματος από 1 (κακή επίδοση) έως 6 (άριστη επίδοση):

		υλοποιήθηκε		1	2	3	4	5	6
		ΝΑΙ	ΟΧΙ						
1	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	Η ΒΡΩΜΙΚΗ ΔΕΚΑΔΑ							
2		ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ							
3		ΠΟΣΟ ΖΟΥΝ;							
4		ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ							
5		ΟΛΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΙΔΙΑ							
1	ΛΥΣΕΙΣ	ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ							
2		ΤΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;							
3		ΠΩΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ;							

4. Κάνετε κάποια δραστηριότητα προετοιμασίας με τους μαθητές σας πριν την επίσκεψή μας; Εάν **ΝΑΙ** τι ακριβώς; .....

5. Πρόκειται να κάνετε κάποια δραστηριότητα εμπάθουσας /συνέχισης μετά την επίσκεψή μας; Εάν **ΝΑΙ** τι ακριβώς; .....

6. Τι θα μας προτείνατε ώστε να βελτιώσουμε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα; .....

.....

.....

Σας ευχαριστούμε!